

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Bisselii, è Societate Jesu, De Pestiferis Peccatorum Mortalium Fructibus Exempla Tragica

Bissel, Johannes

Dilingæ, 1679

V. Presbyter Liziniacensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52326)

lib. 8. cap. 40. (GG.) Sophronius Prati spiritus
 cap. 167. (HH.) Conrad Gessnerus lib. 1. de
 drupedib. titulo, De Canibus defensoribus. (II.)
 structionum, ad filias, cap. 15. (KK.) Luca 8. v.
 (LL.) Commentar. super Lucam. (MM.) cap.
 vers. 15. (NN.) cap. 30. vers. 20. (OO.)
 19. (PP.) Isai. cap. 1. vers. 16. (QQ.) in cor
 re. (RR.) S. Thom. ibid. q. 1. 2. quasi. 88. ar.
 4. 6. in corp. (SS.) Numeror. 22. vers. 32. (TT)
 versu 17. (VV.) Gazophylacium memorabilium
 Saculi 1500. & 1600. Parte 1. Titul. de admira
 dis & horribilibus Casibus (XX.) Ecclesiastici
 vers. 33. (YY.) Ioann. 8. vers. 44. (ZZ.) cap.
 vers. 2. (AAA.) 1. reg. cap. 18. v. 10. (BBB.)
 27. v. 6. (CCC.) psal. 128. vers. 8.

*Pestiferorum Peccati Mortalis
 Fructuum.*

EXEMPLVM TRAGICVM

*PRESBYTER LIZI-
 NIACENSIS.*

*Peccata Mortifera Fructum producere, sub
 xitum Vita, Desperationem: aeterna q. subsecu
 tura Poena Arrham, ac nonnullum Da
 mnationis Praiudicium.*

*Datum 19. Martii, seu, Dominicâ IV. Quo
 dragesimæ, Vesperis*

Presbyter Liziniacensis.

I. **M**ORTIFERE peccantibus, & (sicut frequenter usū venit) præsentium insuper rerum diuturnâ prosperitate fruentibus, in mentem venire nonnunquam contingit;

FALSA esse ea omnia, quæ de *Diaboli* in Peccatorem iugo, tyrannicôq; furore, à piis denuntiantur: & quæ proximè ego ipse, hoc loco, super Temporalis *Domus maledictione*, de quæ multiplicium infelicitatum *Babylonica* congerie, propter inhabitantem ac regnantem, in ædibus Impiorum, *Diabolum*, disputaui. Dicunt itaque secummet ipsi cruditatis hujus mortales; Ecce, hæc omnia, & his plura, contra præcepta dominica perpetravi: & tamen (quæ verba Salomon olim ad Hiram, Tyri regem, sed alio longè sensu, dixit aut scripsit) *requiem dedit Deus mihi, per circuitum: & non est SATHAN, neq; occursum malus.* Itaque DVLCES salubresque videntur illis, & nequaquam amari PESTIFERIQUE, *Peccatorum mortalium*, de quibus egimus agemusque, FRUCTUS: nec ex his LUCTUM unquam sibi, sed sempiternum LÆTARE quoddam, imaginantur homines tales, in statu *Lethalium scelerum* constitui.

II. Demus igitur, ejusmodi sceleratorum aliquem, sic, in habitu multitudinèque peccatorum suorum, annos vitæ quàm plurimos extrahere! non feriat unquam gladio securive, sicut *Protasius*, Arimanorum Princeps: non torreatur flammis carnificum, sicut *Paulus Daifachus*: non trucidetur in scelere flagranti, sicut *Paulinus*, *Panatinus*, & *Castelperisa*: non stranguletur, nec discerpatur à Canibus Tartareis; sicut *Eques nuperus Hispanus*: non irruant in domum illius, uno die, vel mē-

I

se,

Presbyter Liziniacensis.

se, vel anno, sexcentæ calamitates, à *Diabolo* citatæ, in signum ac testimonium *Dominatus* super *Peccatorem*: denique vigeat, floreat, gloriatur, & cristas erigat, in annos delictorum suorum viginti, triginta, quinquaginta, sexaginta, octoginta, & ultra! Sed, quid dicit divinum verbum Unum, Unum, effugere non poterit, quod statutus est omnibus hominibus. (B.). Quid dicit, inquam Scriptura? Dulce (quidem) Lumen (præsentis prosperitatis, amœnæq; vitæ) & delectabile est oculis videre Solem (Veruntamen) si annis multo vixerit homo, & in his omnibus LÆTATUS fuerit, meminisse debet TENEBROSI temporis, & dierum multorum (æternitatis; cujus solius terminum clarè nimis apprehenderetur longitudo, multitudinèque, ut sic loquar, dierum: & præ qua, dum omnes vitæ præteritæ, non nisi fumus fugiens, & momentum ac MODICUM Evangelicæ appaerunt) qui cum venerint, Vanitatis arguuntur Præterita. (C.).

III. Hoc in commune quidem Omnibus continget, qui in *Via cordis sui*, & non in *semita mandatorum Dei*, ambulaverunt: FRUCTUS quoque Peccatorum AMARISSIMVS, sicut scriptum est; O, Mors! quàm AMARA est (sola etiam) Memoria tua, homini, Pacem habetis in substantiis suis! (D.) Effet, inquam, hic Fructus Peccati vel solus, metuendus satis, ac sufficiens, ad deterrendum tandem aliquando gravatibus à Peccatis hominem. Sed enim vero, singularitè, ac præ cæteris, TENEBROSUM TEMPIVS illud Mortis (etiam NATURALIS) caliginosius, acerbius, nigrius, formidabilius, & angorum omnium refertius, obtinget

Presbyter Liziniacensis.

qui sub tale, ex quo pendet *Æternitas*, horæ momentum, premente adigentēque *Peccatorum valde Enormium*, & innumerabilium, multitudine; corrueunt in **DESPERATIONIS** præcipitium: & unà pariterque, confestim, in Vallem illam incommutabilis termini, per *Mortem Temporalem*: sicut profectò (nequis sibi metuendum tale quid nunquam putet) eorum hominum ex utroque sexu, non exiguus est numerus, qui, sic in *Morte sua Naturali* desperantes, æternum perierunt.

IV. Cujus tamen tanti tamque inemendabilis mali *Quantitas & Qualitas*, ut intelligatur plenius; simulque eadem operâ appareat; de qualinam *Desperatione* mihi sermo sit futurus hodie; diligenter observandum tenendumque, divinis è Scripturis, & Ecclesiasticâ historiâ; **TRIPLEX** esse **DESPERATIONIS** genus. **PRIMUM**, quando, & quâ Homo sceleratus, adhuc sanus ac valens, usque adeò præsentium rerum illicitæ delectationi, & quidlibet agendi licentiæ, sese immergit; ut neque curet, neque speret, *Bonorum Cœlestium* consecutionem. ideòque vellentales (quantum in ipsis est,) in hoc Sæculo esse Sempiterni, cum Peccatis, & gaudiis suis inaccessis. & ob hanc *Desperationem* æternæ Vitæ Cœlestis, tantò se deinceps impensius tradunt & vānundant omni mentis suæ corporisq; libidini. Hujus generis mortalium, sic descripto modo *Desperantium*, hodie quoque, (post tam corroboratum licet jam, per tot sæcula, cœlestis *Spei* lumen) innumeri sunt: & erant quondam hujus farinæ illi, de quibus ad Ephesios loquitur Divus Paulus, capite quarto; (E.) *Alienati à via Dei: qui DESPERANTES, semetipsos tradiderunt impudiciæ,*

I 2

in ope-

Piesbyter Liziniaensis.

in operationem immunditia Omnis; in avaritiam (& injustè partorum congeriem ac retentionem id, quod plerumque faciunt illi, qui *Fidem* quoque pariter non habent; aut habitam aliquando, per apostasiam vel relapsum in incredulitatem, perdididerunt. Atque de his non loquor hodie; quoniam niam ista nondum est *Desperatio FINALIS* (quod appellant) & *Irrevocabilis*. possunt enim, quod ea sunt, adhuc ab ea, Deo opitulante dexteratissimo clementem porrigente, resurgere; ad celestia erigi, & aspirare: atque sic Salutem, per Penitentiam, & *Spei* reparationem, cæterâsque necessarias virtutes, adipisci.

V. SECUNDUM genus DESPERATIONIS est; quo, & quando. Homo vel peccatorum suorum, vel ingruentium calamitatum pressus multitudine magnitudinève, spem omnem abjicit, aut Salutis à Deo consequendæ, aut evadendæ temporalis miserix vel opprobrii: id est, mortè ipsi sibi consciscit violentam: atque in hunc modum, mavult illic, in omnia perennis ævi sæcula, se sequaque miserimus, quàm hîc, ad aliquantum huc temporis, miser esse. Quo pacto desperavit *Achitophel*; pudore sprete, vel postpositæ, in consilio, sententiæ suæ, seipsum suspendio necans (E.) Rex *Saul*, ob Philistæos, sibi imminentes, gladio incumbens (G.): *Judas*, Christi proditor, desperatione veniæ consequendæ, seipsum laqueo suffocans (H.): *Lubecensis*-Consulis nequam filia viduâ matre pedibus proculcatâ, scortisque deinde cum infamia publica, cohabitans; qui cultro in aique culinario, in adversum parietem inserto, ubique obverso, cum impetu se induit, pectus in sceleratum transverberans (I.) Sed neque de his omnibus

Presbyter Liziniacensis.

omnium scelestissimâ, Desperatione loquor hodie quoniam mihi sermo est, [de MROTE, non violentâ, sed NATURALI, quæ conjuncta cum Desperatione sit.

VI. TERTIUM itaque DESPERATIONIS genus est, & ejus quidem æquè FINALIS: quo, & quando, homo eo ipso temporis articulo, quo virtutes tres Theologicas vel maximè exercere deberet, ad beatam æternitatem lucrificandam; ipse è contrario cuncta destruit & evertit; ipsamq; adeò sanctæ Spei anchorâ sponte suâ, suismet manibus, præcidit & abjicit: mente (& interdû, ore simul) negat, *Se Salvum, vel fore, vel fieri posse;* & prudens sciens de Misericordia Dei fiduciam profus omnem projicit, atque ejurat. Quod Theologi, & in his nominatim Adamus Tannerus (K.), Opus esse, dicunt, & Pœnam quandam, *Permissionis Dei Particularis, quâ Anima, etiam ante Instans mortis, sinitur in Desperationem labi:* ut sibi jam tunc Judicata videatur & Condemnata, ac, pro tali, se diffamet. nonnunquam verò, etiam particulam supplicii sempiterni jam prægustet ac percipiat, in hac vita: quod (ut loco quodam Lessius ait, in simili) quædam est *arrha sempiternæ Damnationis (L.):* & hoc quidem idcirco, *Ut* (quæ verba Tanneri sunt) *suo Exemplo alios terreat.*

VII. De hoc postremo ac tertio DESPERATIONIS genere, loquor hodie: quod omnibus enormibus Peccatoribus potest, ac Peccatricibus, evenire: reipsaque quàm plurimis evenit, quorum exempla memorantur, à Divo Gregorio Magno, Dialogorum libro quarto, capite tricesimo octavo; à Venerabili Beda, libro quinto historię Anglicanæ, capite 14. & 15; à Sancto Joanne, quem

I 3

Clima-

Presbyter Liziniacensis.

Climacum cognominant, Libro de 30. gradibus gradu septimo; à Cæsario, libro secundo, capite sexto, & ab aliis non paucis. Mihi, feligius placuit Paradigma quod, sicut illis plerisque recentius, sic fortassis & terribilius est: quòdque accidit circa tempora Divi Bernardi, Clara vallensis abbas, ac prope Salutis annum millesimum centesimum vicesimum sextum. Describitur autem Viro, cujus testimonium omni exceptione magis est & irrefragabile: *Petro* inquam *Maturatio*, cognomento, *Venerabili*; & , cujus Bibliotheca Magna Veterum Patrum, operà doctissimorum, in alumnivernitate Colonienfi, Theologorum edita, in duodecimi parte alterà (*M.*) *Sancti* titulum, in passim libro, ex editione Martini Marrieri, Parisiensis canonicæ, & Andreae Quercetani, Turonensis, præfigit; incertum, utrum aliquâ Sedis auctoritate? an solo veterum, ac manuscriptorum codicū, quodam consensu? Fuit autem *Petrus Venerabilis*, (Baronii, Spondanique, brevitate ejus, testimonio (*N.*); *nobilis Aquitannus*, patria *Arvernensis*, usu rerum peritissimus; quique militiâ (*O.*), quam summâ gloriâ administrabat, Cluniacensibus se monachus addixerat; moribus atque doctrinâ conspicuus, & illius tandem monasterii, (quod Ordinis est Divi Benedicti, in territorio Marisconensi (gubernaculis, summâ potestate, præpositus: cujus etiam Scripta, inter reliquos Ecclesiæ Patrum libros, tanquam omni fide digna, doctrinæque sanctitate celeberrima, numerantur, ac leguntur. Hujus ergo auctoritatis dubitata, historiæque narrationi, quam in *Miraculorum primo*, capite vicesimo, quinto, fert, hæc quoque narratio mea innitetur:

Presbyter Liziniacensis.

Petri ipsius (ut plurimum) verbis insistens, talis est.

VIII. *Apud Castrum Liziniacum* (quod hodie, LUSIGNANUM, haud abs re, esse creditur) in territorio Pictavenfi (P.) Aquitanicæ Provinciæ, fuit nuper, inquit Petrus (hoc est; non multò, antequam ista posteris traderet Scriptor hic) *Vir quidam*. Statum hujus viri, vitæque conditionem, exprimere fortassis dubitarem; si eos habere auditores, qui hominis hujus, ejusque morum, similitudinem referrent, improbitate vitæ; ne in eo, quod reprehensus in peregrino, pridemque mortuo, sum; se potius ipsos, vivos etiamnum ac præsentem, describi taxarique suspicarentur. Sed, cum hujus rei periculum sit nullum; non verebor, appetè confiteri, *Presbyterum* eum, seu *Sacerdotem*, fuisse: in quo diutiùs non immorabor; sed potius, pro instituto meo more, *primùm*, Quibus in rebus ille, quàmque graviter, peccarit: *deinde*, Peccatorum ejus *pestiferos Fructus*, ac pœnas, explanabo.

IX. Fuerunt autem illius Peccata, eaque publica (præter occulta, quæ solus novit Deus, quæque magno illo decretorii judicii die publicaturus est) quodam *Sacerdotalis* (ut loquitur auctor) *ordinis supercœlestem dignitatem*, *miserrima vita conversatione deturpans*, non ad animarum, quibus præerat, curam, sed ad *Carnis suæ Voluptatem explendam*, *sacro ministerio utebatur*. *Lac gregis sui comedens*, & *eius se lanis operiens*, *absque ulla spe æternorum*, *mercedibus mercenarii avidissimè pascabatur*; *Mundissimam*, atque omnia mundantem, *Christi Carnem & Sanguinem*, in altaris Sacramento, frequenter, officio, non devotione sumebat: nec ab immundis tamen Carnis operibus sese cohibebat.

I 4

X. Hoc

Presbyter Liziniacensis,

X. Hoc, Compendium est Peccatorum illius Viri, & Status ejus peccaminosi: qui, citra dubitationem ullam, *Lethalis* erat; ex Inquinamento maximè *Carnis*, tametsi ne Sacerdos quidem fuisset; cum, de quovis hominum statu, clamer Paulus Apostolus; *Hoc scitote intelligentes, quòd Omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, non habet hereditatem in regno Christi & Dei* (2.): Quæ vitia tamen omnia, in hoc homine vigeant, ac dominabantur: & ideo in *Statu* erat assiduo Peccatorum *Lethalium*. Accedebat his vitæ Veneratordibus, *Ovicularum Nulla cura*, quò Salutem consequerentur (quæ tamen *Socordia*, tam supina, etiam ipsa *Mortifera* pronuntiatur, Ezechielis capite trigesimo tertio, versibus, sexto & octavo: vobis præsertim illis; *Sanguinem eius de manu tua requiram*) sed totus hominis animus demersus erat, in mercenaria corradendorum & congerendorum reddituum, decimarum, ac *Stola* (quæ vocant) accumulatione. Apparet igitur ex his Eum jam tum ab initio, non illâ intentione ac sanctâ mente suscepisse *Statum* hunc *Excelsum*, quæ intentione & sanctitate, solummodo, suscipiendus omnibus est: & si sic non suscipiatur, sed depravato proposito; deplorandum sortietur exitum, juxta Christi illud; *Omnis plantatio, quam non plantavit pater meus Cælestis, eradicabitur.* (R.) Et quænam igitur est *Intentio* illa, quæ sola requiritur, in susceptione Sacerdotii? Hæc: **UT IN TERRIS vitam instituat, & ministerium obbeat ANGELORUM IN COELIS: vitam, sicut Angeli, puram, ac per omnia Spiritalem: ministerium, sicut Angelorum; qui Salutem hominum indefessè quærunt, utpote, in ministerium missi, præ-**

Presbyter Liziniacensis.

pter eos, qui hereditatem capient salutis (S.): & tamen sine cessatione vident faciem Patris cœlestis (T.), eorumque conversatio in cœlis est. Hęc inquam, hęc sola puraque, nec alia, mens esse debet, suscipiendi, ac post susceptionem obeundi, Sacerdotii: ut, quisquis es, vivas ac ministres, in Ecclesia militante, sicut Angelus, ac prorsus Angelicę: quemadmodum & Sanctus Malachias affirmat, de Sacerdotis doctrina ac prædicatione loquens, tanquam in Oraculum populis proposita, & causam reddens, Cur ab ejus ore lex requirenda sit? Quia ANGELUS, inquit Domini exercituum est. (V.)

XI. Qui vestrum igitur (dilectissimi) non hac Intentionis munditie suscipere sanctissimū hoc munus cogitant; aut coactu potius parentum egentium quàm suamet sanctā voluntate. qui divitias, commoditates, & otiosam vitam, sub hac sacerrima professione, quæritis: desistite (rogo vos) desistite jam nunc, dum tempus est, & propositi vestri vela mutate; priusquam incurratis (unā cum parentibus vestris, vos cogentibus, & cum omni cognatione vestra, vos instigante) in illud grande dedecus, luctum, & interitum, in quem his annis eos incurrisse vidimus, qui olim hęc vobiscum in hac Deipara Virginis Ecclesia, tanquā & ipsi Filii Ecclesię, sedebant & agebant: nunc autem, vel medios inter hæreticos hæretici, vel (quod nefandius est) hæresum doctores ipsi; & suo aliquando tempore (nisi ferio respiscant) in Gehenna sessuri sunt: quorum Nomina, vobis notissima, tantisper nunc scripta sunt in Libro Mortis. Quod si verò ex nobis nonnulli, non habitā quondam tam sanctā Intentione, Sacerdotes jam essemus; cū Status iste sit In-

I 5

commu-

Presbyter Liziniensis.

commutabilis; saltem id nunc agamus, ut frequenter, immò singulis horis, ac pæne momentis, Dico pensemus Ambrosii, Mediolanensis Episcopi, sententiam illam divinam, epistolâ sextâ; *Sobrietas turbis gravitatem, severam vitam, singulare peccatum, Dignitas sibi vendicat Sacerdotalis.*

XII. Talis vitæ non fuit iste, de quo natus cœpi, *Sacerdos*. Nam (sicut cum pergit delibere Petrus Venerabilis) *UT SUS IMMUNDITIAM MULTO TEMPORE (multisque annis) IN COENO LUXURIE versabatur; sui ipsius peccatoribus delectatus.* Nec exprimit tamen autem *Complicemne luxuriæ mulierculam* habuerit? Quod equidem genus pestium, meritò, ex urbibus & provinciis ac diocæsibus omnibus, Episcoporum *Vicarii* Visitatorisque, tanquam *Ecclesia maledictam*, expellere deberent: propter ingens scandalum; & quia mulierum impudicarum hæc tribuatio, nec Deo quidquam conferunt, nec hominibus. Quarum ego creberrimam esse Damnationem & raram admodum Salutem, credo; propter Induratum apud plurimas Impenitentiam, in quam, divinâ execratione, frequenter iaciunt. Sed (velut dixi) non exprimit *Vir Venerabilis*; Presbyterne ille per *Concubinatum* peccaverit (quod probabilius tamen est, ex aliis, quæ seriem huiusmodi historiæ circumstant) an verò per *Innaturalitatem*? quam Sanctus Paulus *Immunditiam & Maledictam*, appellat. (X.) an denique per *Vtrumque*, simul?

XIII. Prudenter autem advertunt Ascetæ, & Sancti Patres; Neminem facilè tam sceleratum esse, quin interdum suscipiat aliquem, vel teneat saltem, Virtutis actum: aut, ut minimùm, ejus speciem ac simulacrum. Quapropter & Impius huiusmodi

Presbyter Liziniacensis.

post, & inter, tot Abominaciones, indignamque Sacrosancti Corporis & Sanguinis Christi tractationem, terreri tandem conscientia sua disturbance latratuque coepit: & ideo, ad synteresin utcunque sopiendam, bonorum quorundam hominum familiaritatem ambire. Erat autem, haud ita procul Liziniaco, caenobium & Abbatia quaedam, BONA-VALLIS Latinè, Gallicè *Bonneval* dicta (Y.): cujus Abbas, tempore Divi Bernardi Claravallensis (& hac ipsa scilicet tempestate) fuit, *Bernardus* alius, *Vir* (ut ait Cæsar Baronius, in annum Christi 1130. numero tertio) *sanctissimus*, Ordinis (quantum apparet) & ipse Cisterciensis; ac certè quidem Libri secundi Vitæ Divi Bernardi Claravallensis, scriptor & compositor. Cum hujus igitur, quod dixi, caenobii Bonavallensis Abbate, ac fratribus quibusdam, familiaritatem hic Presbyter contraxit; eosque frequenter invisebat: in eo saltem non reprehendendus; nec ad illorum mortalium factus ingenium, qui Religiosorum hominum omne commercium, aspectum, occursum, mentionem, memoriam, execrantur & conspuunt: qui tamen iis revera digni non sunt, homines ipsi, vel palam, vel in occulto, scelesti, sive viri sint hi, sive foeminae; & propter hoc ipsa proinde, Dei Servorum ofores, detractores, persecutores: quia ipsi Servi sunt, aut ancillae, Diaboli.

XIV. Interim, cum *Sacerdos* iste *Liziniacensis* rectissimè facturum fuerit, cum Sanctis illis viris crebro sermones & pia colloquia miscendo, dummodo *Intentione* id sanctam, cumque fructu, fecisset: illud ipsum tamen evertit, in *Duobus*. In *Vno* quidem, quod hanc ipsam, cum Piis illis viris, familiaritatem,

Presbyter Liziniacensis.

titatem, tantummodo *Specie tenuis* (sicut loquitur
 auctor noster) hypocriticè, amplecteretur; que
 admodum hodiè que faciunt haud pauci, qui, fo-
 quenti cum Probis devotisque commercio, cupi-
 unt exire publicam Injustitiæ suæ, vel Vitæ Scan-
 dalosæ, infamiam. *Alterum* autem, in quo in-
 egit, istud erat: quòd (ut Petri Venerabilis
 verbis) *longo tempore de Vita emendatione commo-
 nis* (unde conjicitur, Vitam ipsius scelerata
 fuisse non solùm Diuturnam in flagitiis, sed insuper
 in Publica aliorum offensione; adeoque in Con-
 binatu): quòd item instimulatus à religiosis illius
assiduis exhortationibus, ut Saculo renuntiaret (illud
 quod sanè candidè nonnunquam & necessario de-
 eendum est, in sacro etiam Pœnitentiæ tribunalis
 grandibus quibusdam & enormibus Peccatoribus
 Nisi Religionis alicujus severæ vel bene reforma-
 tæ claustris, ad usque vitæ finem, includant se dissi-
 cilem admodum habituros ad cœlum viam) in flo-
 tamen luto *porcus* hic obstinatè defixus hæsit: &
 Bonævallenfes ab eo, præter inanem spem, fluxa
 verba, futiliâque promissa, nihil impetrârunt:
 non sermonibus suis, ad omnem pietatem accom-
 modatis; non splendidis religiosæ conversationis
 exemplis. In cœnobio enim, quamdiu agebat,
 cum viris illis sanctis ambulabat. domum autem
 rerversus, cum meretricibus volutabatur. Sic est
 dilectissimi. *Inveterati dierum malorum* (Z.)
ac perversi, difficile corriguntur (A.A.): & in illo
 potissimum vitio, cui miser hic immerfus erat, usque
 ad verticem. Divina etiam *Gratia-Efficax*, cum
 reliquerat, in pœnam tot indignarum Commu-
 nionum: & idcirco, verba purè humana nihil in
 eo promovebant non enim temerè scriptum est
 Eccle-

Presbyter Liziniacensis.

Ecclesiastæ septimo capite (BB.) ; *Considera Opera Dei* (addo ego , *Et Iudicia*) quòd nemo possit corrigere , quem ille despexerit (& abjecerit) !

XV. Hæc ergo *Peccata fuerunt Lethalia* viri huius : Indignū , negligens , & scandalosum Sacerdotiū , Sordes quotidianæ libidinum , Indignissima Corporis ac Sanguinis Dominici tractatio , Hypocrisis , & in statu peccatorum suorum *impia obstinatio* (ait Petrus Venerabilis) Nunc , more nostro , quæ omnibus in *Exemplis* his *Tragicis* observamus , *Peccatorum* tot *Mortalium Pestilentes Fructus* videamus : & , quo pacto hic idem , *secundum duritiam suam , & impenitens cor , thesaurizaverit sibi iram , in die ira , & revelationis iustæ iudicii Dei ?* (CC.) *Facile est , coram Deo* (inquit Ecclesiasticus) , *in die Obitus , retribuere unicuique secundum vias suas .* (DD.) *Malitia hora* (illius) *oblivionem faciet* (præ tormentis ingentibus animæ , tunc fluctuantis) *luxuria magna .* (EE.) Quæ omnia Scripturæ verba , ad unguem in hoc Impio videbimus impleta . Nam , ecce !

XVI. Cùm annis multis , in eum , quem dixi , modum vixisset hic : *Tenebrosum* denique *tempus* obruit illum , ex improvise . *Incidit enim in morbum* (quem singularis illa vita libidinumque intemperantia , non potuit non invehere) : morboq; post aliquot dies ingravescente , *ad extrema tandem miser hic pervenit .* Sicut autem fieri solet , ut pii impios (quamdiu spes vel tenuissima relucet , illorum animæ lucrificandæ) non deserant ; minimè verò omnium , terribili illâ migrationis horâ : ex monasterio vicino *Bona-Vallis* , proximus Abbatis dignitati , P R I O R ad eum excurrit *Liziniacum* usque , sub meridiem : cùmque infir-

mo

Presbyter Liziniacensis.

mo collocutus, per diei spatium aliquantum permanfit. Vesperâ verò ingruente, cum redeundum tempus esset; rogatus ab ægro est, ut etiam tunc secum remaneret diuturnius: neque se, in rerum articulo, desereret. Quid universo illo tam pomeridiano, quam vespertino, tempore inter sese collocuti, vel super quibus; Scripturæ noster (quanquam cæteroquin exactus & prolixus) nec verbo tradit. Ego tamen non dubito, quin ad *Peccatorum Confessionem*, atque *Pœnitentiam* seriam, moribundum tam vitiosum, Vir tam religiosus, sit adhortatus ex animo. Cuj fortassis responderit; *Extrema* se *sua* jam omnia peccipisse. sicut sanè solent, etiam valde Sceleratis sub vitæ finem, ista saltem *ad speciem* facere; mortalæ famæ fugâ, vel merissimo Gehennæ timore, impollente. Quæ tamen Confessio ac Pœnitentia si peractæ fuerunt ex *Timore* duntaxat *Servilem-Servilitate* (quæ ad Peccatorum remissionem non sufficit) hæud verò *ex animo* totòque corde peractas fuisse; extra dubium omne ponunt ea, quæ circa ægrum mox acciderunt. Non dubito etiam quin Impius hic sermones *PRIORIS* sancti identidem succiderit; vel eos ad alia quædam inutilia frivolâque detorsit: Id, quod plurimi sæpe ægri faciunt, Sæcularibus negotiis, nugis, ac ceteris tunc intenti; qui tamen, sub illud tam ponderosum animæ momentum, divinis tantummodo, sicut que Saluti servientibus, occupari deberent. At hanc autem tam salutarem animæ suæ sollicitudinem, quam multum sæpe conferre possent ipsi, quæ morbidis moribundisque adsunt, sive domestici, sive *Visitantes*; nisi ipsimet pleni frigore, tepore, & laxitate spiritus atque conscientiæ, forent. Quia

Presbyter Liziniacensis.

Quàm sæpe (pròh dolor!) quàmque acerbo cum dolore, nos ipsi vidimus audivimusque! cùm, qui ad ægros inviserent, (& quidem, etiam ad Extrema jam deductos) aut *nihil penitus* loquerentur, de *Anima cura*: aut etiam ultrò, de vanis ac sæcularibus rebus, sermones injicerent; còsque, quoad è vita demum migraret æger, continuarent? aut denique, si multum plurimumque præstarent, frigidâ quadâ eos phrasi salutarent; *Grattiose Domine, vel, Generosa Domina! pergimusne ad Dominum?* hīs paucis, omnia confecta rati, penitus postmodum conticentes: & impium moribundum sæpe falsissimâ tali palpatione, potiùs in Impenitentia confirmantes, quàm ad seriam de Peccatis Confessionem dolorémque incitantes. *Palpatione*, inquam, *falsissimâ*. Quis enim, quæso, quis, sanæ Christianæque mentis homo, credat; Tot onustum sceleribus infirmum, illico profecturum *ad Dominum*? cùm, Sancto Petro teste (quod alibi jam monuimus) *Vix Iustus salvetur?* (FF.) Tametsi sanè (dilecti) erro. Perget enim hic talis revera *ad Dominum suum*: non Deum quidem, sed illum, cuius ipse *Servus* semper ac Mancipium fuit, *Diabolum*. SED hæc, per *Digressionem* (propemodum necessariam) dicta sint: ut, qui præsentēs hīc estis, condiscatis, aliorum ex errore; Qales vosmet in hora quondam illa, tam ancipiti, præstare vel exhibere debeatis, Nunc ad nostrum hunc Impium, supremo cum morbo conflictantem, redeamus.

XVII. Dum loquimur, & nos, & illi duo: Nox interea superingruit. Discedunt alii cuncti, etiam domestici; mulòque magis, siqui alii cum inviserant. Solus remanet cum ægro PRIOR

Bonz-

Presbyter Liziniacensis.

Bonæ-vallensis; ac lecto adfidet: lucernâ (quis dubitet?) vel lampade illatâ. Cùm ecce! repente vociferari infirmus, & inclamare PRIOREM, exorsus; *Succurre*, ait, *Succurre*, Patre. In quo? inquit alter. Et iste; *Duo*, inquit *feritatem omnem expavescenti Leones, in me faciunt impetum, hianti ore; ac, rictu feroci perferunt me discorpturi, consumere totum vblunt. Dicite cito Dominum, ut ab his eripiar; priusquam eorum morsibus consumar. Dicebat hac [pergit Scriptor] & tremebat: ac, velut devoraturus fugiens retrò cedebat. PRIOR verò, vocis illius assuetus terrore turbatus, non sine multo & ipse terrore erat. Ad preces tamen, ipsâ impellente necessitate conversus: pro misero illo, quantum poterat, Dominum orabat.*

XVIII. Hic intersistat, quæso, Charitas vestræ, ad audienda cætera, aviditas; passus [ut dicitur] unius vestigio, dum ad reliqua pergit. LEONES illi DUO, quinquam erant? Diaboli haud dubiè. de quibus psalmo nonagesimo dicitur [GG.] *Conculcabis Leonem & draconem.* ac, præmâ Divi Petri epistolâ [HH.] *Diabolus, tanquam Leo rugiens, circuit, quarens; quem devorabit.* In Ecclesia Catholica, in Offertorio Officii seu Missæ pro Defunctis; *Libera eas* [animas Defunctorum] *de ore Leonis, ne absorbeat eas Tartarus.* At, cur *Duo*? Crediderim (sicut de *Duobus* *Angelis* dictum est nuper) *Angelos* fuisse Reprimi alterum, ægri hujus presbyteri, alterum autem Concubinæ, Speculatorem. Crede autem mihi frater in Christo charissime! non aberit, nec recedat, in illa tua suprema vitæ fugientis hora, hic *Observator, magnam habens ac Leoninam*

Presbyter Liziniensis.

ram, sciens, quia modicum tempus habet. (II.).
 LEONES igitur intelligis. At, Terror, &
 Tremor, & fuga conatus, & totius corporis retro-
 flexio, quid? cur? ad quid? & quando? Nimirum,
 articulo illo temporis (regulariter, ac plerumque)
 moribundi ferè Omnes (si modò Fidem adhuc &
 sensum habent Christianæ mentis) consternantur,
 ac pavent; Non immeritò (inquit S. Gregorius
 Magnus) cuiuslibet anima tunc terretur: quando,
 post pusillum, inveniet, quod in æternum vitare non
 possit (KK.). Et B. Petrus Damiani; Cùm (in-
 quit) anima Peccatoris incipit exire corporis erga-
 stulo: affligitur, quia videt inevitabilem horam
 reddenda rationis, & vindicta divina. Si à tergo re-
 spiciat, videt totius vite peracta curriculum, quasi
 temporis (unicum) Momentum. Sin Oculos in an-
 teriora extendat, cernit infinitum Æternitatis spa-
 tium, quod illum exspectat. (LL.) Utrique igitur,
 & Pii, suo modo, & Impii (regulariter) terren-
 tur ac pavitant: sed tamen cum discrimine; Iustus
 enim (inquit Divus Gregorius citatus) de Vicina
 morte trepidat: & tamen, quia post mortem veriùs
 ac feliciùs vivet, exultat. Ideò gaudens metuit,
 & metuens gaudet, (MM.) Impius autem, exire
 de corpore trepidat, quia videre eum, quem contem-
 pisse se meminit, iudicem formidat. (NN.) Ad-
 summam igitur! Pavor mortis (ait Divus Joannes
 Climacus) proprietas est natura: Tremor verò mor-
 tis (& illa quædam nimis immoderata totius ho-
 minis concussio) signum, non peracta de Peccatis Pæ-
 nitentia. (OO.) Habes igitur (dilecte) quid Tre-
 mor quoque fuerit in isto morituriente: signum vi-
 delicet Impietatis, in finem usque suum Impeni-
 tentis. Nunc ad narrationem denuò.

K

XIX. Post

presbyter Liziniacensis,

XIX. Post Orationis, quam pro ægro fuerat PRIOR, aliquantam moram, infirmus; bene est (inquit, mutatâ jam in leniorem sonum esse) bene est! *Recesserunt crudeles bestia: & orationes tuas, iam alterâ non apparent.* Et quoniam (pergit auctor) ad ultimum usque Spiritus semper sui compos exiit; nec, ut quidam morozium solent, vel in modico sensu imminutus fuerit, conversus ad PRIOREM, loqui cum eo (secularium, & negligentium impœnitentiùmque morum) de QUIBUS LIBET, velut sanissimum, capit. De QUIBUS LIBET, inquam, & OMNIBUS. tantummodo verò de eo nihil locutum eum reperio, de quo solo loquendum tantum agendum fuerat: de quo scilicet à Christo quoque dictum est; *Sollicita es, & turbaris erga plura.* Porro UNUM (& unicum) est Necessarium (PP.) Sed nimirum; Hic ipse stultissimorum oculi præsentis amatorum lethargus est... Sanissimorum facundissimique, infinitæ garrulitatis, sunt, & nugas, ad ventum, ad fumum suum. Ad sola Salutis suæ negotia, Infirmi, rauci, tussientes, ægri vocem emolientes: *continuoque* (quod caullatur) *capite laborant*, sermone ulicunde pio accersito vel intersperso. Sed interim, cum tantum his, quàm de aliis, multa inter se verba conferunt. HORE ferè unius spatio elapso rursus inclamante longè terribilius eger cepit, quàm primò; En, inquit, en, ignis de cælo, ut Torrens inundans, descendit: & super HUNC LECTUM meum (in quo tot Abominaciones, per tot annorum curricula, sine fine sinèque modo perpetraverat impurus hic) veniens, iam tamque in favillam meam combaret. *Festina, adiuvâ, ora, si forte...*

Presbyter Lizinkacensis.

Ab hac morte eripi valeam (sicut à præcedente geminorum Leonum impetu). Et hæc dicens (pergit Venerabilis) manibus, & brachiis opertoribus sublevabat: eaque, velut aliquid invare possent, invisibilibus ignibus, turbatus opponebat.

XX. Res, deploratu planè dignissima! tam in hoc, quàm in aliis quibusvis *Iuduratis*. Videbat è Cælo missam *Gehennam* (ut de Sodomorum incendio, libro primo de Providentia, loquitur S. *Salvianus Massiliensis*) & TORRENTEM cernebat FLAMMARUM; qui nunquam (opinor) legitur, nisi in homines impissimos, adhuc in vita hac demissus: ut In Gomorrhæos, In sanctissimi prophetæ *Elia* exagitatores, In blasphemos ac murmuratores *Israëlitas*! aliósque id genus peccatores. Et quod, de *Stagno*, ardente sulphure & igne, scripsit in Apocalypsi sua divus *Joannes*: illud in timidos (hoc est, timore mortis ac doloris temporalis, Christi fidem ejutantes) in incredulos, in homicidas, in fornicatores, in veneficos, in idololatrias, in execratos denique peccatores, ac delicta nequaquam levia, Deus legitur (22.) interminando fulminasse. Et nondum tamen scelestus iste conteritur: nondum Confessionis perfectæ mentionem facit. Mirum hoc, omni mirando mirius! & ipse tu, qui hæc audis, attonitus admiraris. Sed, ô miser, ô misera! quid aliud, (oro te) quid aliud tu quoque agis? Scis enim, & plus nimio scis, ac, quod omni Scientiâ certius est, Fide Divinâ credis (si tamen revera credis) discessuros, à Christi latere, Maledictos in Ignem Æternum; qui paratus est Diabolo & Angelis eius (RR.); idque, pro unoquoque Peccato Mortifero Scis item, denuntiatos tibi pro suggestibus fre-

K 2

quenter

Presbyter Lziniacensis.

quenter, & credis (si tamen ex animo, nec fide
 credis) *ardores*, è Sancto Iſaia, *Sempiternos* (ſc
 intolerabiles, incomparabiles, immitigabile
 non conſeſſuros ullam requiem, neque die, neque
 nocte: *Ardores* inextinguibiles, intima corporis
 & animæ penetraturos, ineluctabiles, inexorabile
 les, infinitos, immenſos, inexplicabiles omni
 creato intellectui. *Ardores* ac flammas, cum
 nebris, diabolis, lacrymis, mœrore, clamore,
 ſtridore dentium, ejulatu, tormentis, terræ
 tonitruis ac fulminibus iræ Dei, Deſperatione
 vadendi, *Omni malo, nullo bono*: & hoc, in
cula ſæculorum; ac, ſi loqui ſe juvet, *In Omni*
aternitatum omnium aternitates: hoc eſt; ſi
 verſus iſte terrarum orbis, à terra, ad empyum
 uſque cœlum, granis impleretur arenæ homi
 niorum minutiffimis, & unicujque grano attri
 rentur decies centena millia milliorum ſæculorum
 nunquã omnino nec *Medietatem* quidem evolu
 nis ſuæ, nedum terminum atque *finem*, habere
 pœnis. Fallone te hîc? Si fallo, Deus à
 beatâque Æternitas, recedant! Fallor ego? ſi
 lor (quod fieri nullo modo poteſt) Scripturæ
 & Apoſtoli, ac Prophetæ, & Chriſtus, ac Deus
 Divina Veritas (quod abſit!) in fraudem indu
 runt. Hæc igitur tu cum (ut dixi) ſcias & credis
 Cur, quaſo, cur eadem, aut fortasſe non multo
 feriora facis iis, quæ Sceleratus iſte fecit? Co
 inquam, ad IGNIS hujus, impendentem
 certitudinem, noadum Abominations tuas &
 culta, cum animi dolore maximo, deteſtaris,
 fiteris, relinquis? O, te dignum, non unã, ſed
 millenis Gehennis, propter millena, quibus
 ſponte mërgeris, & infixus hæres, mala!

Presbyter Liziniaceniſis.

XXI. Sed videlicet, ALIOS agere pro Te Bona finis & jubes: tu ipse, pro Te, manum, ad pœnitendum, neutram moves: sicut & noster hic fecit; pro quo (pergam enim, cum Petri Venerabilis, non tantum narratione, sed & verbis) vir, Charitate plenus, P R I O R adaucto Timore, ad Orationem denudò conuersus est: & quantum in eventu tali fieri poterat; Domini misericordiam deprecabatur. Ergo illo, sicut & suprâ fecerat, Orationi instante; post paululum ager, gratulationis vocibus preces illius interrumpit: & Quiesce! (inquit): iam ab IGNE tutus sum. nam ob Orationes tuas, ad mensque pertingere flamma non potuit.

XXII. Sed nempe, Dilatio isthæc erat, non Condonatio, jam dudum imminentis Supplicii grauioris, ac Sempiterni. Nam, ad istud, Moribundo remittendum, nec solæ nudæque Preces Morituri; nec solæ, vel etiam junctæ preces Alterius, sufficiunt: si animus migraturi, sit induratus, ad Finalem (ut appellamus) Impœnitentiam continuandam. Tali Impœnitudinis statu, frater fratrem non redimet (II.): quòdque de statu illius, quin in Odio Dei decessit, dictum à Propheeta Ezechiele est; hoc idem de tali aliquo, si pertinaciter obfirmârit Impœnitentiam, verum est; Si fuerint (inquit apud eum Deus) tres Viri isti in medio eius (terræ) Noë, Daniel, & Iob: ipsi IVSTITIA suâ liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum. nec filios verò, nec filias liberabunt: sed ipsi soli liberabuntur. (VV.) Iustitia (seu, status Gratia Iustificantis, Finalis) liberabit à morte (XX.) Tum prius igitur, omni vitâ; tum verò potissimum illo tam periculoso mortis articulo, Pœnitentiæ, Gratiaque recuperationi, &

K 3

quidem

Presbyter Liziniacensis.

quidem ab ipsomet agro, sine torpore insistentem est: exemplo & admonitu S. Augustini moriturus qui in extremis assiduo Pœnitentiæ Davidicæ plerosque, cum lacrymis, recitabat: dicere inloquax solitus; *Neminem, etsi nullius sceleris sibi commissa esset, committere debere: ut sine Pœnitentiâ migraret è vita.* Hæc talia non præstitit, ac negotavit quidem, infelix noster hic moribundus sed contentus, *paroxysmum* sive *symptoma* (quod medici vocant) ad *Præsens* temporis punctum præterisse; de *Futuro* porro non erat, quemadmodum oportuerat, sollicitus.

XXIII. Ea, quæ, nocturnis præsertim horæ tam terribilibus tragicisque scenis geruntur, quæ utique consternant: solentque nonnunquam terribilissimos viros, etiam bonæ Conscientiæ, sic percutere; vehementer ut expavescant. Hoc accidit & **PRIORI** tunc usuvénit: qui conatibus quæ acciderant, ingenti percussus formidine, ingredi tandem omnino constituit: causatus (quod verè meritoque poterat) noctis, jam in cursu positæ, profundum; & divertendi cœnandique in domo forsitan, Cœnobii Bonævallisensis propriæ Liziniaci constitutæ) necessitatem. Obstetit moribundus, omni conatu: complexusque valedictis manum; *Oro te, Pater,* (inquit) quoniam mecum eò rerum jam ventum est: *ne discedas à me quousque, quis istorum futurus sit finis, agnosce Deus Providentissimus, quò Finis & exitus huius Impii, per virum quempiam probatæ vitæ fidei, etiam aliis, ad salutarem terrorem, innotescere sic rem omnem disposuit: ut & moribundus præsentiam assiduam **PRIORIS** pereret; & quæ petebat, gravissimo rursus terrorum incumberet.*

Presbyter Liziniacensis.

re fluctu, à PRIORE impetraret. Surrexit ergò bonus Pater ab oratione; quam discessurus, tamquam valedictoriam, super eum fundebat, ad *Commendam* (sicut fieri mos est) *Animam*. adfedit lecto: consolari denuò anxium, & varia cum eo miscere colloquia, perrexit. Sed, ecce, medio sermonum æstu, *Ægrotus* (inquit auctor) *ad Invisibilia raptus, obmutuit.* PRIOR, tanquam vir, spiritualium ejusmodi rerum & eventualium intelligens, sensit; non stuporem esse sensuum purè naturalem, aut quandam soporis imaginem: sed, ab humanis eum rapum, animadvertens, rei exitum præstolabatur. Longa mora: expectatio anxia: donec, *post multum denique noctis Spatium, ad se homo rediit: &, miserabiliter ingemiscens, ait; Ha, ha! ad iudicium æternum raptus sum! &, heu miser! æterna morte damnatus.*

XXIV. *Iudicium sine dubio (dilecti) non solum Universale cunctorum, sed Particulare quoque singulorum (regulariter, ac secundum rerum cursum ordinarium) post uniuscujusque mortem institui peragique: Catholica habet doctrina, docetque Sanctus Thomas, in tertia parte Summæ Theologicæ, quæstione quinquagesima sextâ, articulo quinto. Trahuntur eò & verba Divi Pauli, ad Hebræos (II.); Statutum est hominibus, Semel mori, post hoc autem, J U D I C I U M.* Veruntamen, *Iudicium istud PARTICULARE, nec peragitur ante mortis Instans (secundum communem rerum cursum) nec aliquando tempore post; sed in ipso Instanti (saltem Extrinseco) Mortis: uti docent Theologi; nominatim autem Adamus Tannerus, Tomo quarto, disputatione*

K 4

Presbyter Liziniacensis.

ratione secundâ, quæstione quarta, dubio tertio (ZZ.). Infelix igitur iste presbyter, ex probabiliore saltem certiorèque Doctorum sententia, nondum acceperat tunc *decretorium & incommutabile* contra se *Iudicium*; sed potius (si sic appellari placet) *Praiudicium*; cum quo tamen interim nequaquam adempta fuit libertas, ex animo poenitendi (si voluisset) & efficiendi; ne ex *Praiudicio* fieret *Iudicium*.

XXV. Perrexit autem loqui Impius, ac dixit; Non modò Damnatùs sum: sed insuper quoque *traditus horrendis tortoribus, igne inexstinguibili, cum Diabolo, Angelis eius, perpetuò cruciandus*. Addidit (mirante, sine dubio, cupente eximere de mente conante, tam atrocem ac desperatam animi persuasionem, P R I O R I T A T E) addidit, inquam; *Ecce, ecce, IGNITA SARTAGO! plena bulliente adipe: quam, cum me, tormentorum ministri detulerunt: eamque me frigendum, undique succenderunt*. Quia Immundo illi, & in LECTIS, per tot annos turpissimè volutato, pœna Gehennæ tam horribilis præparata fuerit, quam intellectus humanæ imbecillitas commodissimè sibi per LECTUM ferreum, aut aheneum, IGNITUM, adipe bullienti spurcissimâ redundantem, imaginari poterat: nemini dubium esse debet: cum præferatur de SARTAGINIBUS ejuscemodi, legamus etiam, in Revelatione quâdam Religiosi cujusdam Anglicani; quem Divus Nicolaus duxit ad Inferorum intuenda loca, apud Dionysium Cuthusianum, de *Quatuor Novissimis*, tractatu de *Inferno*, articulo quadragesimo septimo: Alibi quoque, in Revelatione cujusdam alterius, de

Conjugibus

Presbyter Liziniacensis.

Conjugibus etiam, sic tortis ac tostis; quòd, dum viverent, immodicè nimis, ac fortassis innaturaliter quoque, conjugio fuissent usi: Apud Martinum item Delrium, reperiamus (AAA.), in Belgica sic assatum nonneminem, atque frixum; Sacra denique Scriptura non sine causa clamet, apud prophetam quendam (BBB.); *Va, qui dormitis in LECTIS eburneis! & lascivitis in stratis vestris!* Præparata igitur Scelesto illi SARTAGO erat. Et hæc quidem non pro *Imaginatione* solummodo, sed planè pro *Tormentis sensibus*: sicut scriptum est, Judithæ capite decimo sexto; *Dabit Ignem in carnes eorum: ut Urantur, & Sentiant, usque in sempiternum* (CCC.). Nam audi, quod residuum est: ex Petri scriptoris verbis.

XXVI. *Cum ista flebiliter dixisset ager; & PRIOR Orationi, sicut iam bis fecerat, tertio quoque incubuisset, totus in preces pro hoc infelici, effusus: clamavit alter, hòc animadverso, vocibus jam penitus desperantibus; Cessa, cessa, pro me orare: nec pro illo (negotio, & homine,) ultra fatigeris, pro quo nullatenus exaudieris. Cui PRIOR, in genibus utique persistens; Non sic, inquit, non ità, frater! noli loqui verba delirii, noli desperare, ne nunc quidem. Audi, & imitare (hæc in parte) Jobum, protestantem; Etiam si occiderit me, in ipso sperabo. Veruntamen, Vias meas in conspectu eius arguam (DDD.). clama cum Davide; Confitebor adversum me iniustitiam meam (EEE.). Deduc, quasi torrentem, lacrymas, per diem & noctem. non des requiem tibi: neq; taceat pupilla oculi tui. Effunde, sicut aquam, cor tuum, ante conspectum Domini. (FFF.) Misericordiam,*

K 5
Presbyter Liziniacensis.

ricordiam, dum adhuc vivis, à Deo exquirere
 cerebri tui vitiosas imaginationes, ex violento
 morbi provenientes, expelle. Indignatus, in
 hæc PRIORIS verba, moribundus, ac lo-
 quentem interfatus cum stomacho; Quid? inqu-
 Num censes, ut insanum me loqui? Non insanum
 sed sanam mente, qua dixi, repeto, & confirmo.
 Simil PRIORIS cucullam [inquit auctor] ma-
 nu tenens; Nonne, inquit, hoc, quod manu tenes,
 Cuculla est tua? Quo respondente; Est; adma-
 xit ille; Sicut hæc vestis, Cuculla est; & sicut hæc
 quod substratum mihi est, palea est; sic & hæc
 quod coram nunc cerno, SARTAGO est. ad
 quem infelicitis clamorem, & indignabundam al-
 verationem, foris exauditam, tam domestici, qui
 prius abscefferant, quam alii, concurrerunt; &
 conclave decumbentis irruentes, eumque circum-
 stantes.

XXVII. Sed, priusquam hi intrò penetra-
 rent: cum neque post tam seriam affirmationem
 hæc sibi PRIOR, verè sic geri, persuaderet,
 & alter, asseverare eadem, pergeret: inter ip-
 [ecce] verba, de illa, quam Sacerdos memora-
 bat, SARTAGINE, Gutta Ignis invisibilis
 in manum Sacerdotis moribundi cecidit, PRIOR
 RE intuente: dictumque mirabile! Cutem, & car-
 nem, usque ad intima ossa, consumpsit. Hæc
 Gutta, stilla fuit furoris Domini, super Peccato-
 rem [GGG.]: & non sine causa, super Manum
 quâ, tot centenis vicibus, pollutè Christi [regi
 Angelorum] mundissimum Virgineumque COLLE
 PUIS tractaverat. Super Manum, qua toties
 immò millies & amplius, obscœnis abusus fuerat
 contactibus, sive solus, cum complice, sive
 utroque

Presbyter Liziniensis.

utroque simul modo: quò impleretur id, quod scriptum est; *Vt Scirent* [omnes, & tu potissimum, Peccator, ac Peccatrix; quæ nobili hoc membro corporis tam flagitiosè toties abúteris] *quia, per qua peccat quis, per hac & torquetur* [HHH.] *cujus Exemplum in Epulonis illius Divitis Lingua habemus* [III.]. Sensit autem acerrimum hunc dolorem, miser hic: *statimque, acri cum gemitu; En, inquit, indubia rei probatio! Nam, sicut ista, quam vides, de Sartagine prolapsa, Gutta, carnis mea partem consumpsit: sic confestim totum me ignea vorago consumet.* **PRIORE** ad ista stupente, dixit iterum; *Ecce, Sartaginem ipsam ministri Infernales propius afferunt! &, ut me in illam iniiciant, iam iamque manus adaptant. Et post modicum, ad PRIOREM, omnesque, qui confluxerant; Ecce, inquit, Linteum, in quo iaceo, undique concurrentes, arripiunt: & me in ignitam Sartaginem: aeternum fruxuram, proiiciunt.* Adhuc Momentum supererat, *Pœnitendi: adhuc, gemen- di, suspirandi, invocandi nominis JESU, & veniæ implorandæ.* Sed Vir nefandus **DESPE- RAVIT!** nam, *Hac ut dixit, subtractâ voce, reflexâque cervice, puniendum Spiritum condemnatis spiritibus tradidit: & impletum in eo est, Proverbiorum illud* [KKK.]; *In Malitia sua expelletur Impius. Sperat autem Iustus [&, quisquis adhuc, ex animo, Justificari desiderat] in Morte sua.*

XXVIII. Extincto porro illo, *tantus terror* [inquit auctor] *omnes invasit, ut illico ex ædi- bus illis universi aufugerent: neque aliqui in domo, ubi Cadaver mortis [æternæ] remanserat, remane- re auderent. Facto verò manè, miserum Cadaver sepultura*

Presbyter Liziniacensis.

sepultura mandatum est. Exierat autem inter hæc, & deinceps, rumor, eorum omnium, quæ circa mortuum gesta fuerant, in omnem circumquaque pagorum & urbium Pictonicarum viciniam; referentibus videlicet iis, qui morienti adfuerant, quique & viderant ipsi migrantem hinc, & ab oculatis testibus præsentem Tragædiam relatam audierant. Apud multos autem narrationis fides laborabat: donec, post dies aliquot, de consilio communi, conventum est à magna circumjacentium locorum turba ac multitudine, quæ, tumulo aperto, FOSSAM [inquit auctor] illam, quam in manu adhuc viventis præbyter Gutta, prænuntia damnationis, fecerat, in mortuo cadavere invenerunt. Eo Spectaculo, exemplum jam omni, de veritate narrationis, dubitationis quomodo: nisi attonitis sensibus, discedere mortales potuerunt, percutientes pectora sua? Et utique peccatorum Mortalium pestiferos. jam palam manu palpantes, in mortuum exclamare, propheticum illud, jam sæpius decantatum; Scito, & quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum: & non fuisse Timorem Dei ante te. [LLL.] nunc habes, miser, quod concupiscis nunc edis, quod ipse tibi intrivisti.

XXIX. Discedamus ergo & nos [dilectissimi] cum intima cordium nostrorum compunctione, deum quisque suam: & sic taciti quisque hæc ruminantes, cogitemus; *Herrenda Historia! testata Historia! narratio, ab Auctore celebris, sanctissimi posteritati relicta! Mors, omni ex parte, desperationis plena; obque hanc ipsam execrabilis; ac, sicut in psalmo scriptum est tricesimo tertio, Mors Peccatorum pessima!* [MMM.] Fortassis autem ego

Presbyter Liziniacensis.

tam atrocem-spectris-recensitis, Interitum evadam; ut, vivus adhuc, neque Leones, neque Torrentem-ignis, neque bullientem Sartaginem, neque Gebennæ Stillam, spirantibus etiamnum oculis videam, aut vigentibus sensibus experiat. Sed,

Utrúmnam D E S P E R A T I O N E M quoque, illo in articulo, & animi *desperabundam fluctuationem* [in quam innumeri quotannis incidunt, cum isthoc scelesto presbytero sim effugiturus; id valde [inquis] ambigo: ideóque optarem, jam nunc, per caliginem saltem] scire: *quidnam omnium me, in suprema illa horâ, quam maximè sit torturum, & ad Desperationem impulsurum?* Rectè tu hæc. Quare, agè, mane; paucisque etiamnum ausculta, dilectissime. tribus tibi verbis expediam; *Singulos hominum Status quidnam potissimum tunc in angustias sit coniecturum?*

XXX. Igitur [quantum quidem ego, tam è recentium, quàm è veterum historiarum lectione non parcâ, colligere potui] universim eos omnes, qui in *Mortiferis* tunc peccatis jacebunt, neque eâ perfectâ Pœnitentiâ, & quidem maturâ, dum adhuc sano corpore mentèque essent, cum omni prorsus ad illa Affectu, projecerunt & exterminârunt: torquebunt sanè *Mortalia Delicta*. In *substantia* quidem suâ; quoniam [præhunciantè hoc Divo Paulo] *tribulatio & ANGSTIA* incumbet, *super OMNEM animam hominis OPERANTIS-MALUM.* [NNN.]. In *circumstantiâ* verò *Sera* & ad exitum usque spiritûs dilata, Pœnitentia, cruciabunt conscientiam *Leibalia peccata*: secum tunc ruminantem, illa, sapius olim inculcata beati præsulis Augustini verba; *Datur quidem* [inquit] *etiam in extremis Pœnitentia*

Presbyter Liziniensis.

sentia [hoc est, *Absolutio Sacerdotalis*: quæ pars Formalis est Pœnitentiæ] quia non potest denegari, sed auctores tamen esse non possumus, quod, qui SIC (in fine demum vitæ, & non prius, cum potuisset] eam petierit, MEREATUR Absolvi. Quomodo enim Pœnitentiam agere possit, qui nulla iam pro se opera Satisfactionis operari potest? & ideo POENITENTIA, QUÆ AB INFIRMO PETITUR, INFIRMA EST: POENITENTIA, QUÆ A MORIENTE TANTUM PETITUR, TUA ME, NE ET IPSA MORIATUR [000.]. Hic, inquam, universim Angorerit omnium [qui modò scintillam adhuc Fide, remota, & sensum aliquem, habebunt] moribus, Peccatis mortiferis, antehac inexpositis, non expiatis, indefletisve, coopertorum.

XXXI. In particulari verò, certos, quosdam hominum Status Peccata tunc certa cruciabant ME, meique similes Religiosos, quòd, contra futuram professionem, Deo ac Proximo, sine omni verâ Charitate, cum summa negligentia, servivimus: Spirituales, nomine; Virâ, plusquam-Seculares. At, Magistratibus, & officiis, functionibus, torquebit furor, tyrannis, oppressio pauperum, exactiones intolerabiles, injustitiæ manifestissimæ, Personarum acceptiones: ut clamaturi tunc illud sint, quod nonnemo ante hos annos in regione mortis; O, NUNQUAM PRÆFUISSEM! Dominici gregis Pastores & Conventuales, anget tunc, Studium, hominibus potius quàm Deo, placendi; curaque major sermonis compositi, quàm Conversionis animarum: quemadmodum in Hispania cujdam accidisse compérimus; quem formâ

Presbyter Liziniænsis.

formâ quoque terrificâ post mortem deinde apparentem, irata de cælo Dei manus, in signum indignationis, fulminasse fertur, etiam in spectro seu Cadavere reprobati. *Patres ac matresfamilias* affliget, Disciplinæ penatum suorum Christianæ sanctæque nulla prorsus cura, liberique pessimè educati: ob quod peccatum *Mater* beatæ *Maria Oegniacensis*, æternis se flammis addictam, filiz revelavit. [PPP.] *Coniuges*, onerabit tunc, & premet, memoria aspectusque cubilium & lecti; si in eo, non, uti Christianos ac timoratos decet, sed, sicut *equus, mulus, sus, & bestia*, vixerunt: velut apud *Gabrielem Inchinum* [222.] matrona quædam *Itala* de se viroque suo; post obitum, patefecit.

Eos, qui odia per multum temporis circumtulere; qui offensæ sibi illatæ facere gratiam detrectârunt; qui graviter detraxerunt; qui lividè inviderunt; qui pacem & charitatem domesticam susurrationibus, & discordiæ collisionibus, turbârunt: conturbabit tunc & exanimabit fulmen *Divi Joannis, Filii-ronitruis*, vociferantis, *Qui non diligit* [aut, qui Dilectionem destruxit] *manet in morte.* [RRR.] Eos, qui Occulta, & Abominations annorum complurium, ad illud usque punctum, Conscientiæ Judicî nunquam retexerunt; illud attonabit divini Spiritûs pronuntiatum; *Qui A B S C O N D I T scelera sua, non dirigitur.* [SSS.] Eos, qui mercimoniis, cauponiis, contractibus, furto, rapto, fraudibus, usuris injustis, aliena bona corraserunt, corrasa retinuerunt, & retenta nec in illam usque horam restituere laborârunt; *T A L E N T U M* [TTT.] *P L U M B I* [illegitimè videlicet acquisita vel possessa] corde tenus premet & opprimer, repu-

tantes

Presbyter Lizaniensis.

tantes apud animum suum; Etiam *novissimum* quod
drantem injustum super Animam eorum combu-
 stum iri; & [quod Divus quondam Augustinus
 pronuntiavit]; Si RES ALIENA, propter
 quam peccatum est, cum reddi possit, non reddi-
 tur: non AGI Pœnitentiam, sed, FINGI
 autem veraciter non agatur; NON REMIT-
 TI PECCATUM, NISI RESTITUA-
 TUR ABLATUM. [VVV.] Denique [non
 producam & enumerem Omnes] profundus
 mersos libidinibus, & amorum cœno, suæ torque-
 bunt & urent fœditates: ac Scriptura, clamans
 Non intrabit in eam [Jerosolymani videlicet cae-
 lestem] aliquod coinquinatum, aut abominabi-
 nem faciens. [XXX.] &; Fornicatores, & Abus-
 teros, iudicabit Deus, [YYY.] &; Pars illorum
 erit, in Stagno, ardenti igne & sulphure. [ZZZ.]
 In quibus tamen Omnibus [tamen vel graviter
 forent recensitis] ne tunc quidem, cum hodierno
 Scelesto, DESPERANDUM est: sed omni
 conatu evitendum, ut ex toto nos corde pœnitentia
 at, licet [verum ut fatear] plerumque tunc Deus
 & pœnitentia, tam Sera, tamque diu studiosè de-
 lata, magno sit in periculo. Quod ne fiat: agere
 dilectissime! nunc, [oro te] nunc, dum tutum
 est, nunc vitam tuam vitiosam omnem relegere
 tetexere, & emenda. nunc jam extra Desperandum
 illius maledictæ aleam tēmet constitue, per Ab-
 solutionis Sacramentum. Nunc tempus acceptabile,
 nunc dies salutis! [AAAA.]. Da hoc, da
 [quæso] honori venientis in proximo Festi, da
 carnati pro te VERBI: da cultui Matræ, quæ
 Verbum immaculatè concepit: immò, da hoc
 tibi, Animæque tuæ Saluti; in tuto vel nunc

Presbyter Liziniacensis.

mum collocandæ. *Miserere Anima tua, placens Deo; & contine: & congrega Cor tuum in sanctitate eius: & tristitiam (olim alioquin ad desperationem te pertracturam) à te (per Confessionem sinceram, & pœnitentiam lacrymosam) longè expelle. Multos enim occidit (æternâ morte) Tristitia (BBBB.) desperabunda. Cavebis; inter Multos illos ne & TE superaddat ad numerum, atque interitum, Infelix ille Mœror!*

TESTIMONIA.

(A.) 3. regnum cap. 5. vers. 4. (B.) ad Hebraeos cap. 9. vers. 27. (C.) Ecclesiasta II. Vers. 7. 8. 9. (D.) Ecclesiastici cap. 41. vers. 1. (E.) vers. 17. (F.) 2. reg. cap. 17. vers. 23. (G.) 1. reg. cap. 31. vers. 4. (H.) Actor 1. vers. 18. & Matthæi cap. 27. vers. 5. (I.) Nicetas Hierem. Drexelii, lib. 2. cap. 12. §. 9. ex Ioanne Maiore, in Collectione exempl. V. Desperatio, Ex. 9. (K.) Tomo 4. Theolog. sua, disput. 2. quest. 2. dub. 3. num. 78. (L.) De Perfectionib. Divinis. (M.) Colonia editâ, anno 1618. in fol. (N.) In annum Christi 1126. num. 3. (O.) In hoc dissentientem nonnihil Martinum Marrienum reperias, in editione Coloniensi prædictâ; initio Vita Petri. (P.) Callicè, Poictiers. (Q.) ad Ephes. 5. v. 5. (R.) Matth. 15. v. 13. (S.) Ad Hebraeos 1. vers. ult. (T.) Matth. 18. vers. 10. (V.) Malach. 2. vers. 7. (X.) 1. Corinth. 6. vers. 9. & ad Galat. cap. 5. vers. 19. (Y.) Vide Ortelium in tabula Pavorum. (Z.) Daniel. cap. 13. vers. 52. (AA.) Ecclesiasta cap. 1. v. 15. (BB.) vers. 14. (CC.) ad Roman. cap. 2. vers. 5. (DD.) cap. 11. vers. 29. L (EE.) ibi

Presbyter Liziniacensis.

[EE.] *ibidem*, vers. 29. [FF.] 1. Petri, cap. 4. v. 18. [GG.] vers. 13. [HH.] cap. 5. vers. 8. [LL.] Apocalyps. 12. vers. 12. [KK.] libr. 24. moralium [LL.] Apud Ludovicum Granatensem, Ducis Peccatorum lib. 1. Part. 2. cap. 24. [MM.] Libro 3. moral. [NN.] Idem, homil. 13. in Evangelia. [OO.] apud Dionys. Carthus. de 4. noviss. artic. 12. tract. de Morte [PP.] Luc. 10. vers. 41. [QQ.] Apocalyps. 21. vers. 8. [RR.] Matth. 25. vers. 41. [SS.] Isai. 33. vers. 14. [TT.] Psalm. 48. vers. 8. [VV.] Ezechiel cap. 14. v. 14. & 16. [XX.] Proverbior. 11. v. 4. [YY.] Ad Hebr. cap. 9. vers. 27. [ZZ.] numer. 78. [AAA] Vide Disquisitionum magicarum editionis ultima Apologiam, praefixam, & responsionem accusationi Malvendæ. [BBB.] Amos. 6. vers. 4. & 4. [CCC.] vers. 21. [DDD.] Job. 13. vers. 15. [EEE.] psalm. 31. vers. 5. [FFF.] Thron. 2. vers. 18. & 19. [GGG.] 2. Paralipom. cap. 24. vers. 21. [HHH.] Sapientia cap. 11. vers. 17. [III.] Luc. 16. vers. 24. [KKK.] cap. 14. vers. 32. [LLL.] Jeremia cap. 2. v. 19. [MMM.] vers. 22. [NNN.] ad Roman. cap. 2. vers. 9. [OOO.] S. Augustin. sermone 37. de tempore, citatus ab Octaviano Tuso Neapolit. in caput 5. Ecclesiastici, vers. 1. [PPP.] apud Anton. Dauroult. cap. 8. Florum. tit. 18. citantem & Thom. Cantiprat. lib. 2. apud cap. 54. Part. 18. & alios. [QQQ.] tract. sen. Conclusionib. de 4. novissimis. [RRR.] 1. Ioan. cap. 5. vers. 14. [SSS.] Proverb. 28. vers. 13. [TTT.] Zachar. 5. vers. 7. (VVV.) S. Augustin. epist. ad Macedonium. (XXX.) Apocalyps. cap. 21. v. 8. (YYY.) ad Hebraeos cap. 13. vers. 4. (ZZZ.) Apocalyps. 21. vers. 8. (AAAA.) 2. ad Corinthios cap. 6. vers. 2. (BBBB.) Ecclesiastici 30. vers. 24. & 25.

Presbyter Liziniacensis.